A COMPARATIVE STUDY ON SOCIO-ECONOMIC CONDITIONS BETWEEN FARMERS LIVING IN IRRIGATED AND NON-IRRIGATED AREAS OF ELECTRICAL PUMPING IRRIGATION PROJECT IN NORTHERN THAILAND

LIBRARY AND INFORMATION CENTER
MAHIDOL UNIVERSITY

RATTANACHAI IMSAMRANRAT

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE
(TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT)

อภินันทนาการ
จาก
ห้องสมุดวิทยาลัย ม. มหิดล

IN

FACULTY OF GRADUATE STUDIES

MAHIDOL UNIVERSITY

1989

Copyright by Mahidol University

14514

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบสภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระหว่างเกษตรกรกลุ่มผู้-ได้รับและไม่ได้รับน้ำชลประทานจากโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าในภาคเหนือ

ผู้วิจัย รัตนชัย อิ่มสำราญรัชต์

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สุขุม ภู่ทอง, ว.ท.ม.

พิสิฐ ศุกรียพงศ์, ว.ท.ม.

ลินดา วงศานุพันธ์, ว.ท.ม.

ชัยวุฒิ สุทธิเรืองวงศ์, ว.ท.ม.

วันที่สำเร็จการศึกษา 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบสภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระหว่างเกษตรกรกลุ่มผู้ได้รับและไม่ได้รับน้ำชลประทาน จากโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ในภาคเหนือ โดยในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยการใช้การสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนที่เป็นเกษตร-กรกลุ่มตัวอย่างในเขตโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าในภาคเหนือ จำนวน 450 ราย คือ แบ่งเป็นเกษตรกรกลุ่มผู้ได้รับและไม่ได้รับน้ำชลประทานกลุ่มละ 225 คน

ผลการศึกษาด้านสังคมพบว่ากลุ่มผู้ได้รับน้ำชลประทานมีอัตราการย้ายถิ่นออก, ภาวะโภชนาการ, ความเชื่อและประเพณีทางศาสนา ลดน้อยกว่ากลุ่มผู้ไม่ได้รับน้ำชลประทาน ส่วนในเรื่องภาวะการเจ็บป่วย, การคาดหวังในด้านการศึกษาของบุตร, วิถีชีวิตของการเป็นคนเมืองและการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้อย่างแพร่หลาย สูงกว่ากลุ่มผู้ไม่ได้รับน้ำชลประทาน นอกจากนี้ยังพบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรทั้งสองกลุ่มเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ และเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชนด้วย สรุปได้ว่าเกษตรกรกลุ่มผู้ได้รับน้ำชลประทานมีสภาพทางสังคมดีกว่าเกษตรกรกลุ่มผู้ไม่ได้รับน้ำชลประทาน

เมื่อเปรียบเทียบสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มพบว่า เกษตรกรกลุ่มผู้ได้รับน้ำชลประทานมีผลผลิตข้าวเฉลี่ยต่อไร่, รายได้และรายจ่ายทางด้านการเกษตรกรรม สูงกว่าเกษตรกรกลุ่มผู้ไม่ได้รับน้ำชลประทานอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อรายได้รวมทางด้านการเกษตรกรรม คือ ประเภทของกลุ่มเกษตรกร, ผลผลิตข้าวเฉลี่ย/ไร่, พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทั้งหมด, การเป็นสมาชิกของกลุ่มและการใช้เวลาในการทำงานในไร่นา สรุปได้ว่า เกษตรกรกลุ่มผู้ได้รับน้ำชลประทานมีสภาพทางเศรษฐกิจดีกว่าเกษตรกรกลุ่มผู้ไม่ได้รับน้ำชลประทาน

Copyright by Mahidol University

Thesis Title A Comparative Study on Socio-Economic Conditions between Farmers Living in Irrigated and Non-Irrigated Areas of Electrical Pumping Irrigation Project in Northern Thailand.

Name Rattanachai Imsamranrat

Degree Master of Science (Technology of Environmental Management)

Thesis Supervisory Committee

Sukhum Phootong, M.Sc.

Pisit Sukreeyapongse, M.Sc.

Linda Wongsanupat, M.Sc.

Chaiwutt Suttireangwong, M.Sc.

Date of Graduation 23 November B.E.2532 (1989)

ABSTRACT

The objective of this study is to compare the socio-economic conditions between farmers living in irrigated and non-irrigated areas of Electrical Pumping Irrigation Project in Northern Thailand. Regarding the methodology of this study, data is conducted by survey and interviewing. Four hundred fifty households in irrigated and non-irrigated areas have been selected for sampling. They are divided into 2 groups which are 225 households equally.

The result of the comparison of social conditions is shown that households in irrigated area have out-migration rate, nutritional status, values and religious tradition less than those in non-irrigated area. In addition, these in irrigated area have sickness

Copyright by Mahidol University

status, educational aspiration for children, way of urbanism life and widely modern technology utilization more than those in non-irrigated area. Besides, most of households in both groups are participating in community organizations and membership. It can be concluded that households in irrigated area have a better social conditions than those in non-irrigated area.

Comparing economic conditions of households in both groups, this finding is shown that average yield of rice per rai, agricultural income and agricultural expenses of households in irrigated area are statistically higher than those in non-irrigated area. Also, factors affecting gross agricultural income are farmer categories, yield of rice, harvested areas, village organizations' member and the farm working hours per day. It can be concluded that households in irrigated area have a better economic conditions than those in non-irrigated area.

Copyright by Mahidol University